

NORGES BANK

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Dato: 21.06.2017
Deres ref.:
Vår ref.: 17-688

Råd om motsyklisk kapitalbuffer 2. kvartal 2017

Norges Bank skal utarbeide beslutningsgrunnlag og gi Finansdepartementet råd om nivået på den motsykliske kapitalbufferen til bankene fire ganger i året. Kravet til den motsykliske kapitalbufferen er 1,5 prosent. Finansdepartementet besluttet i desember i fjor at kravet skal øke til 2,0 prosent med virkning fra 31. desember 2017, i tråd med rådet fra Norges Bank. Beslutningsgrunnlaget for Norges Banks råd om motsyklisk kapitalbuffer i andre kvartal 2017 legges frem i Pengepolitisk rapport 2/17.

Regulering av bankene og makrotilsynstiltak er førstelinjeforsvaret mot ustabilitet i det finansielle systemet. Norges Banks vurdering av den motsykliske kapitalbufferen tar utgangspunkt i at bankene bør bygge opp og holde en buffer når finansielle ubalanser bygger seg opp eller har bygd seg opp. Kravet til motsyklisk kapitalbuffer skal vurderes i lys av øvrige krav til bankene. Ved tilbakeslag i økonomien og store tap i bankene kan bufferkravet settes ned for å motvirke at en strammere utlånspraksis forsterker nedgangen. Bufferkravet bør ikke uten videre trappes ned selv om det skulle være tegn til at finansielle ubalanser avtar. Et råd om å redusere bufferkravet vil blant annet baseres på informasjon om markedssuro, vesentlig innstramming i tilbudet av kreditt og utsikter til store tap i bankene. Den motsykliske kapitalbufferen er ikke et virkemiddel for å finstyre økonomien.

Norske banker har bygget kapital de siste årene for å møte økte krav til ren kjernekapitaldekning, herunder kravet til den motsykliske kapitalbufferen. De største bankene økte sin kapitaldekning i første kvartal og ligger nær sine kapitalmål. Bankenes samlede utlånstap økte i fjor, særlig på oljerelaterte eksponeringer, men var likevel på forholdsvis lave nivåer. I første kvartal 2017 avtok utlånstapene. Det er fremdeles usikkerhet rundt behovet for ytterligere restruktureringer i oljerelatert sektor.

Norges Banks vurdering av finansielle ubalanser tar utgangspunkt i utviklingen i kreditt og eiendomspriser, samt hvor stor del av sin finansiering bankene henter i finansmarkedene. Bankenes markedsfinsieringsandel har vært nokså stabil over lengre tid, og norske banker har god tilgang til markedsfinsiering.

Gjelden i husholdningene har lenge vokst raskere enn inntektene, og andelen husholdninger med høy gjeldsbelastning har økt. Over tid har veksten i husholdningenes gjeld vært den viktigste årsaken til at samlet kreditt har økt mer enn verdiskapingen i fastlandsøkonomien. Det siste året har samlet gjeld steget i om lag samme takt som verdiskapingen. Det skyldes lavere vekst i foretakenes gjeld, og særlig gjeld fra utenlandske kilder. Det siste halvåret har foretakenes kredittvekst fra norske banker og obligasjonsmarkedet tatt seg opp. Det er ikke tegn til at kredittverdige foretak har problemer med

tilgangen på kreditt.

De siste kvartalene har husholdningenes kredittvekst tiltatt noe. Norges Banks utlånsundersøkelse viste at bankene strammet inn kredittpraksisen overfor husholdninger i første kvartal 2017 som følge av endringene i boliglånsforskriften. Innstrammingen var særlig knyttet til maksimal gjeld i forhold til inntekt. Bankene rapporterer i undersøkelsen at de ikke har planer om ytterligere innstramming.

Boligprisene har økt vesentlig mer enn husholdningenes disponible inntekter det siste året. Boligprisveksten har vært sterkest på Østlandet. De siste månedene har prisveksten avtatt, samtidig som boligbyggingen fortsatt er høy. I markedet for næringsseiendom har beregnede salgspriser på kontorlokaler i Oslo steget kraftig over flere år, i hovedsak som følge av lavere avkastningskrav i tråd med lavere rentenivå. Prisveksten i andre store byer har vært moderat.

Sterk vekst i eiendomspriser over lengre tid og vedvarende oppgang i husholdningenes gjeldsbelastning tyder på at finansielle ubalanser har bygd seg opp. Finansielle ubalanser øker faren for en brå nedgang i etterspørselen og utlånstap i bankene. Kredittveksten i husholdningene er fortsatt høy. Lav boligprisvekst og strammere utlånspraksis vil dempe gjeldsveksten og kan over tid redusere sårbarheten i husholdningssektoren.

Ved utgangen av året øker kravet til motsyklisk kapitalbuffer til 2 prosent. Den økte kapitaldekningen gjør bankene bedre i stand til å håndtere tap lenger frem.

Norges Banks hovedstyre har besluttet å gi Finansdepartementet råd om å holde bufferkravet uendret på 2 prosent ved utgangen av 2017. Beslutningen var enstemmig.

Norges Bank skal gi råd til Finansdepartementet om krav til motsyklisk kapitalbuffer for norske bankers engasjementer i land utenfor EU. I utgangspunktet skal krav til motsyklisk kapitalbuffer i andre land anerkjennes, mens det norske bufferkravet gjelder for engasjementer i land som ikke har fastsatt eget krav. Norges Bank anbefaler ikke andre krav nå.

I arbeidet med rådet om motsyklisk kapitalbuffer har Norges Bank og Finanstilsynet utvekslet informasjon og vurderinger.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen

Torbjørn Hægeland

Kopi: Finanstilsynet